

Siret ja Janno Seeder

Feng shui ja bagua

MEIE ELUSTRATEEGIATE LOOMINE

Toimetanud Eha Kõrge
Kujundanud Janika Vesberg
Joonised Urmas Graff
Moejoonised Maria Tamm

© Tekst. Siret Seeder, Janno Seeder, 2009

ISBN 978-9985-3-1962-8

Kirjastus Varrak
Tallinn, 2009
www.varrak.ee

Trükikoda OÜ Greif

SISUKORD

SAATEKS	7
SISSEJUHATUS.....	8
RAAMATU ÜLESEHITUS	12
I PEATÜKK <i>Feng shui</i> – mis see on?	15
II PEATÜKK Viis stiihiat meis ja meie ümber.....	33
III PEATÜKK <i>Bagua</i> kaheksa tsooni teooria.....	69
IV PEATÜKK <i>Bagua</i> jagamine hoones, üle- ja alatoonused.....	91
V PEATÜKK Ruumide hea asetus <i>bagua</i> järgi.....	129
VI PEATÜKK <i>Bagua</i> energiakaart ja päikeseenergia.....	149
VII PEATÜKK <i>Bagua</i> energiakaardi seos ajaga.....	161
VIII PEATÜKK <i>Bagua</i> teooria läbi kolme energiatasandi.....	169
KOKKUVÕTE.....	178
LISA	182

SAATEKS

Möödunud aastal ilmunud raamat „Eesti oma *feng shui*” on sissejuhatus *feng shui*’sse. Raamatus avaldatud näpunäidete varal on lihtne ja mõnus oma kodu energiasid tundma õppida ja neid tasakaalustada. Praegu teie käes olev raamat „*Feng shui* ja *bagua*. Meie elustrateegiate loomine” annab ülevaate ruumi veelgi täpsemaks analüüsiks ja juhiseid harmoneerimiseks. Tegemist on *bagua* kaheksa tsooni teooria sissejuhatava teosega, mille eesmärk on tekitada lugejates soov ise oma elustrateegiasid looma ja juhtima hakata. Järgnevatel aastatel on ilmumas iga *bagua* tsooni olemust kajastav raamat, mille abil õpitakse tundma kõiki olulisi eluvaldkondi, nagu karjäär ja õiged valikud; suhted ja armastus; perekond, sugupuud ja minevik; raha, rikkus ja rahulolu; abistajad, õpetajad ja reisid; lapsed, loovus ja tulevikuvision; teadmised ja töö iseendaga ning kuulsus, maine ja hea nimi.

Meie esimene kokkupuude *feng shui*’ga oli rohkem kui kümme aastat tagasi. 2004.–2006. aastal läbisime Blue Mountain Feng Shui Instituudi korraldatud koolitused, mis kinnistasid meie endi kogetud teadmisi veelgi. Oleme nõustanud tuhandeid kodusid, firmasid ja üksikisikuid. 2005. aastast korraldame koolitusi ja võime kinnitada, et ainult praktika ja õpetamise kaudu õpib inimene ise. www.seeder.ee

Soovime teile põnevat lugemist!
Siret ja Janno Seeder

SISSEJUHATUS

Mida küsitakse *feng shui* konsultandilt? Eelkõige armastust ja raha. Ühel mu kliendil oli hädaolukord, sest armastus oli otsakorral ja kaubanduses polnud mandariiniparte parajasti müügil. Tõesti!? Kas te tõepoolest arvate, et pannes metallraha rahatsooni, koputab raha homme teie kodu uksele. *Feng shui* on rohkem kui mäng detailidega – see on elufilosoofia, mis kasvab ja areneb koos meiega, läbides elutee (*tao*) kõik valdkonnad. Sellest filosoofiast on välja kasvanud *bagua* kaheksa tsooni teooria, mida erinevad koolkonnad väikeste erinevustega ka kirjeldavad. Iidne tarkus õpetab: me ei saa midagi ega kedagi muuta, kui me iseennast ei muuda. „Õppimise” ehk enesearendamise tulemusena satub meie teele uusi huvitavaid inimesi ja võib-olla just teile määratud inimene. Mandariinipartide asetamine suhete tsooni on küll ilus mäng, kuid enese teadvustamiseta pelgalt efektne, ent imejõuta kodu kaunistamine.

Õpipoisiaastad on parim praktika

Kui me abikaasaga esimest korda *feng shui*’ga kokku puutusime, huvitas meid eelkõige kodu *bagua* asetus ja selle aktiveerimine. *Feng shui* peamised printsiibid, nagu energia (*qi*), *yin* ja *yang* kui energia omadused, viis stiihiat kui energia väljendumine, tundusid kümme aastat tagasi meile teisejärgulistena. Ja nii ei arvanud ainult meie. Kui vestluses tuleb juttu *feng shui*’st, on enamasti alati esimene küsimus: näita palun, kus asub minu kodus rahanurk. Kõik muu näib olevat ebaoluline, aga... Kui te oma kodus remonti teete ja näiteks seinapeedite, kas kleebite uue tapeedi ebaühtlasele ja niiskele pinnale? Ei? Kuid nii on ju lihtsam ja tulemust saab kohe näha! Loomulikult tuleb enne ettevalmistustöö teha. Seinapind on vaja ette valmistada: pind puhastada, vajaduse korral niiskustõket kasutada, vana tapeet eemaldada või hoopis makulatuuri seinale kleepida või seinapinda pahtliga ühtlustada ja alles seejärel on meil võimalik uus tapeet seinale kleepida. Nüüd on tulemus ilus täna, homme ja kaugemas tulevikus. Eeltöö ja eelteadmised on möödapääsmatud igal pool ja seda ka *feng shui*’s.

Eeltöö *feng shui*’s? See tähendab kodu *yin*- ja *yang*-energia tasakaalus-

tamist, kolme energia (füüsilise, psüühilise ja spirituaalse) loomist oma kodus, nelja elemendi – kalju, künkad, tasane maa ja vesi – olemasolu ruumis ning viie stiihia – Maa, Metall, Vesi, Puu, Tuli – harmooniat meie ümber ja meie sees. Kõike seda on põhjalikumalt kirjeldatud meie eelmises raamatus „Eesti oma *feng shui*”.

Kui kodu on tasakaalus ja harmoonias, siis on ka inimene tasakaalus. Kui inimene nüüd tõepoolest soovib ja tahab, võib ta anda oma eluteele jõudu ja energiat juurde, aktiveerides ja harmoneerides *bagua* energia-kaarti iseendas ja oma kodus või tööl või suhetes. Siinkohal üks soovitus: *feng shui*’d ei ole mõtet teha moe pärast, vaid ainult siis, kui tunnete sisemist vajadust muuta oma elu, saada uut energiat ja saavutada uusi kauakestvaid tulemusi. Kui te isendas, teie ümber ja teie kodus on kõik korras, siis see ongi hea *feng shui*.

Käesolev raamat on sissejuhatus *bagua* kaheksa tsooni teooriasse ja seetõttu võib seda nimetada koondnimetusega „Minu elu edustrateegiad läbi *feng shui* prisma”. *Bagua* on meie energiakaart, elufilosoofia, mis jaguneb kaheksaks eluvaldkonnaks ehk tsooniks. *Bagua*, nagu üldse *feng shui* oluline omadus on selle muutumine ajas. Lugesdes erinevaid *feng shui* raamatuid, puutume tihtipeale kokku erinevate *bagua* kirjeldustega. See raamat kirjeldab uue *bagua* olemust ja kasutamist.

„***Feng shui ja bagua. Meie elustrateegiatega loomine***” kirjeldab *bagua* kaheksa tsooni teooria üldisi printsiipe ja tutvustab põgusalt inimese isikliku energiakaardi erinevaid eluvaldkondi. Järgmise paari aasta jooksul ilmuvad kõik *bagua* tsoonid eraldi raamatutena, kus neid käsitletakse sügavuti läbi füüsilise, psüühilise ja spirituaalse tasandi. Seega on käesoleva raamatu puhul tegemist *bagua* kaheksat tsooni hõlmava raamatusarja sissejuhatava teosega. Käsitlemisele tulevad siin sellised eluvaldkonnad nagu karjääri ja õigete valikute tsoon – „**Karjääri ja õigete valikute *feng shui*”**; suhete, sõpruse ja armastuse tsoon – „**Suhete ja armastuse *feng shui*”**; perekond, sugupuu ja kõik varemolnu ehk mineviku tsoon – „**Sugupuu ja mineviku *feng shui*”**; raha, rikkuse ja rahulolu tsoon – „**Raha ja rahulolu *feng shui*”**; abistajate, õpetajate ja reiside tsoon – „**Abistajate ja reiside *feng shui*”**; laste, loovuse ja

tuleviku tsoon – „**Loovuse ja tuleviku *feng shui***”; teadmiste ja töö iseendaga tsoon – „**Teadmiste ja töö iseendaga *feng shui***”; kuulsuse, maine ja hea nime tsoon – „**Kuulsuse ja hea nime *feng shui***”.

Lähemalt vaadatakse, mis või milleks on *bagua* ja kuidas seda kasutada saab. Kuidas analüüsida oma elu hetkeseisu? Kuidas mõjutab minu tänast olukorda hoone, kus ma elan või töötan? Kuidas kõrvaldada takistused, mis ei lase meil olla seal, kus me tahame olla? Kuidas tuua oma ellu harmoonia ja tasakaal?

Raamat on ülevaatlik ja peatub igal tsoonil vaid põgusalt, kuid samas annab piisavalt palju teadmisi selleks, et juba täna alustada oma elu takistavate tegurite, emotsioonide ja harjumuste muutmist.

IGA TEGEVUS – KA TÖÖPÕHIMÕTE – tuleb omal nahal ära katsetada. Kui me kümme aastat tagasi esimest korda *feng shui* õpetusega kokku puutusime, tundusid just *bagua* tsoonid kõige põnevama osana. Janno joonistas kodu põhjaplaanile *bagua* tsoonid. Käisime kõik ruumid läbi ja vaatasime, missuguses ruumis või ruumiosas mingi kindel tsoon asub. Kui esmane tutvus kodu energiakaardiga oli tehtud, alustasime kohe sisu lähemalt tundma õppimata aktiveerimisega. Millest on tänapäeval kõige enam puudus? Loomulikult rahast ja seetõttu otsustasime abikaasaga rahatsooni tööle panna. Kuidas? Mina viisin rahatsooni rahapuu (portulak-turdlehe, mida rahva seas tuntakse ahvileivapuuna), abikaasa pani sinna metallmüntidega täidetud karika „parim alustaja pangas”. Soov oli loomulikult lihtne – raha ruttu ja hästi palju. Järgnev periood möödus

pehmelt öeldes õudselt, kuid me ei andnud alla ja tegelesime ikka ühekülgsest ainult rahatsooniga. Sel ajal toimus meil korterirööv, auto ärandamine, väikestest õistest autolõhkumistest rääkimata. Kolm või neli korda sai uputuse tõttu kahjustada nii meie kodu remont kui ka mööbel. Hirmus kogemus läbi elatud, tuli taas rahatsooni aktiveerida, sest parandamisele/remondile kulutatud raha tuli ju kuidagi tagasi saada. Rikkust ja sellega kaasnevat õnne aga ei tulnud. Alles paar aastat hiljem, kui olime tutvunud *bagua* kaheksa tsooni teooriaga sügavuti, mõistsime, et kiirustades olime oma elu tasakaalust hoopis välja viinud. Iga kord kui me rahatsooni hoogu juurde andsime, tekitasime sellega energia üledoosi ja iseendale kahju. Mõistnud oma viga, võtsime aja maha ja pühendasime end *bagua* energiakaardi olemusse. Energiapängu juurde astusime taas siis, kui olime põhjaliku eeltöö teinud. Nüüd juba tasakaalukalt ja kiirustamata.

NELI REEGLIT SELLEKS, et *feng shui* ja *bagua* meie jaoks töötaksid:

- Loo *yin*- ja *yang*-energia tasakaal kõiges, mis sa teed või kus sa elad.
- Loo enda ümber ja enda sees viie stiihia tasakaal.
- Iga sinu tegevus on teadlik kavatsus ehk sa tead, mitte ei arva, mida sa tõepoolest tahad.
- Sinu tegevus on positiivne sinu, kõigi ja kõige jaoks.

RAAMATU ÜLESEHITUS

Selle raamatu puhul ei ole tegemist ilukirjandusliku teosega, vaid ühe (paljudest) enesearendusliku filosoofilise suuna seletusega. Meie igapäevast elu mõjutavad nii meie vaimsed, emotsionaalsed kui ka füüsilised tegurid. Üks oluline füüsiline mõjur on keskkond. Vaatame, mida ümbritsev keskkond võib meie elusaatusesse lisada, ja vajaduse korral leiame üheskoos lahendusi praeguse olukorra muutmiseks nii füüsilisel, emotsionaalsel kui ka vaimsel tasandil. „*Feng shui* ja *bagua*. Meie elustrateegiate loomine” on sissejuhatav raamat *bagua* teooriasse ja seepärast tutvume *feng shui*’s tuntud *bagua* energiakaardi ja selle mõjude ning võimalustega üksnes põgusalt. Suurem tähelepanu on pööratud *bagua* energiakaardi füüsilisele tasandile ehk hoonele ja ruumile, täpsemalt nende kujule. Vaatame, missugust mõju võib endas kanda ebakorrapärane või tasakaalutu hoone ning missugused on lihtsamad harmoneerimise võtted.

Raamat pakub mitmeid eneseanalüüsi võimalusi: läbi küsimuste ja oma enesetunde hindamise, aga arvestades ka hoone, ruumi (kus me igapäevaselt oma aega veedame) mõju meie käekäigule.

Raamatu peatükke läbib üks mõiste, mis vajab eraldi selgitamist. Selleks on sõna „probleemid”, eestipäraselt „mured”. Inimestel tekib huvi *feng shui* vastu väga erinevatel põhjustel. Mõned näevad selles lisatasuvõimalust oma niigi fantastilisele elule. Suurem osa inimestest leiab aga *feng shui bagua* teoorias võimaluse pehmenendada või parandada oma probleeme tööl või eraelus. Väljend „probleem” seostub meile raskusega, lisatakistusega ja seda peetakse tavaliselt negatiivse tähendusega mõisteks. Sõna „mure” kasutame nii nimisõnana, omadussõnana („murelik”) kui ka tegusõnana („muretsema”). Me muretseme lapsi... Me peame lapsele uued jalanõud muretsema. Muretsemine hoiab meid aga oma takistustes kinni ja nii me jäämegi lõpmatuseni murelikult muretsema ning vähesed suudavad oma mure murda. Kuid probleem ja/või mure ei pea alati olema negatiivse tähendusega. Probleem võib esitada meile mingil eluetapil väljakutse ja muutuda „lahendamist vajavaks ülesandeks” – sel juhul on tegemist mõistega, millel on positiiv-

ne tähendus ja mis paneb meid mõtlema, plaani tegema ja tegutsema ning kus eesmärgistatud tegevuse tulemusena tekkinud olukord ka laheneb. Hea näide on aastatetagune muusikaelamus, mida kogesime abikaasaga Dagö kontserdil. Enne kontserdi algust küsis Lauri Saatpalu kuulajate käest: „Kas te teate, mis vahe on Tallinna ja Rapla kontserdil?” Kuna rahvas pikalt vaikis, jätkas Saatpalu: „Tallinna kontserdile kõik muretsesid piletid, Raplas toimuvale kontserdile aga ostsid.” Ka meie ei soovinud liigselt muretseda, vaid sõitsime Raplasse ja ostsime kontserdipiletid kohapealt.

Raamatu peatükke võib lugeda kui iseseisvaid tekste, kuid parema tervikpildi teemast saate kindlasti siis, kui loete raamatu algusest lõpuni läbi, jätmata vahele ühtegi peatükki. Kohati võib tunduda, et tegemist on korduste jadaga. Kordused on käsitletava teema puhul aga olulisima tähtsusega, sest nii tekib kindel arusaam ja kinnistumine, kuidas toimub harmoneerimine läbi viie stiihia.

Samuti on käesoleva raamatu ja kogu *bagua* teooria jaoks mõistmise eeldus viie stiihia väga hea tundmine. Seetõttu on raamatu alguses sellest eraldi peatükis põhjalikult juttu.

ESIMENE PEATÜKK annab lihtsa ülevaate *feng shui* ajaloost ja seletab „energia” põhimõtet. See osa raamatust on vajalik neile, kellel puuduvad eelnevad teadmised energiaõpetusest, selle olemusest ja printsiipidest. Paha ei tee ka *feng shui* printsiipe tundval inimesel see peatükk veel kord meeldetuletusena läbi lugeda.

TEINE PEATÜKK süveneb *feng shui* ühe printsiibi – viie stiihia – kirjeldamisse. Seda peatükki ei tohi vahele jätta, sest kõik järgnevat peatükide analüüsimised ja tasakaalustamised toetuvad viie stiihia loovale ja kontrollivale tsüklile.

KOLMAS PEATÜKK tutvustab *bagua* teooriat, selle omadusi ja mõju inimese elusaatusele. Vaatluse all on nüüdisaegne *bagua* inimeses ja ruumis, *bagua* ajalooline, hiinapärase taust ja omadused, *bagua* ja maagilise ruudu seosed.

NELJAS PEATÜKK kirjeldab *bagua* energiakaardi kasutamist ja analüüsi ning harmoneerimist lähtuvalt ruumi – büroo või kodu – põhjapinnast. Õpime jagama *bagua* energiakaarti hoone põhjapinnal ja vaatame, mida toob endaga kaasa mittekorrapärase hoone põhjapind. Erinevate üle- ja alatoonuste puhul on esitatud ka ruumi ning selles ruumis elava või töötava inimese elusaatuse tasakaalustamise põhimõtted. Tasakaalustamine toimub viie stiihia (Maa, Metall, Vesi, Puu ja Tuli) kasutamise abil.

VIIES PEATÜKK annab meile võimaluse *bagua* energiakaardiga veel põhjalikumalt tutvuda ja uusi nüansse välja tuua. Vaatame *bagua* tsoonide ja erinevate ruumide asetust ning mida see võib kaasa tuua selles hoones elava või töötava inimese elukäigule. Analüüsime *bagua* energiakaardi asetust ettevõtetes ning vee energiaga seonduvate ruumide asetust, mõju ja tasakaalustust erinevates *bagua* tsoonides.

KUUES PEATÜKK analüüsib meie elu- ja tööruume läbi veel ühe olulise aspekti – päikeseenergia. Päikesevalguse üleküllus või hoopis selle puudumine mõjutab inimeste saatust. Seega vaatame selles peatükis lähemalt, kuidas tasakaalustada oma eluvaldkondi liigse või vähese päikeseenergia puhul ruumis.

SEITSMES PEATÜKK tutvustab juba rohkem kui 2500 aastat tagasi kirja pandud aja kulgemise süsteemi, selle seost *bagua* kaheksa tsooni teooriaga, mis omakorda annab meile hea võimaluse analüüsida minevikku, olevikku ja miks mitte ka tulevikku.

KAHEKSAS PEATÜKK seletab, kuidas, millal ja miks üldse *bagua* energiakaarti oma igapäevaelus kasutada. *Bagua* energiakaardi kasutamine toimub läbi kolme energiatasandi. Need on füüsiline (materiaalne), emotsionaalne (psüühiline) ja vaimne (spirituaalne) tasand.

LISAS on esitatud aastate energiakirjeldused ja seda läbi *yin/yang*-energia, viie stiihia ja hiinapärase loomaringi.

I PEATÜKK

FENG SHUI – MIS SEE ON?

Feng shui sõnasõnaline tõlge eesti keelde on „tuul ja vesi”. Juba tuhandeid aastaid tagasi arvasid põlisrahvad, et õnn (saatus, edu) seisneb maa ja taeva tasakaalus. Selleks tuli maa ja taevas kokku viia. Inimene, kes seisab maa ja taeva vahel, võttis appi taevast tuleva tugeva jõu tuule ehk meesenergia ja maast tuleva salapärase vee ehk naisenergia.

Feng shui on harmooniline kooseksisteerimine loodusega, ümbritseva keskkonnaga ja iseendaga. Hiinas panid esimesi tähelepanekuid looduse kohta kirja taoistlikud preestrid, kes jälgisid pinnavorme, tuule liikumise suunda – millal on see inimesele soodne ja millal mitte. Jälgiti jõgede voolu, vee ja loomade käitumist. Loodusvaatlused viisid preestrid järeldustele, et kumerad ja looklevad jooned on rahustava toimega, seevastu sirged ja teravad jooned häirivad rahulikku olemist. Arvatakse, et kirja pandud tarkused ulatuvad 5000 aasta taha.

Feng shui abil austati oma esivanemaid, et seeläbi tagada oma perekonnale õnn, tervis ja jõukus. Esivanemate austamise olulisim osa oli hea hauakoha valimine. Haud pidi olema tormide ja üleujutuste eest kaitstud. Seega ei tohtinud see asuda mäe otsas, sest siis oleks seda materdanud vihm ja tuul, all orus asuv haud võinuks aga kergesti üleujutuste alla jääda. Ideaalne paik kalmule oli mäe keskel, võimaldades vihmaveel sellest vabalt mööda voolata. Mäenõlv kaitses hauda ekstreemsete ilmastikuolude eest.

Feng shui ütleb, et sarnane loob sarnast, seega hea toob juurde head ja halb toob juurde halba. Nii võime enese teadmata elada aastaid halva energiaga kohas, seejuures imestades, miks tervis on korrast ära ja miks suhted ei toimi. Samuti ei oska me ära tunda ja enda jaoks tööle

panna ümbritsevat positiivset energiat. Niisiis on meie ülesanne õppida tundma energia liikumisi ja vajaduse korral osata neid ka juhtida. Nüüd tasub appi võtta *feng shui*, mis õpetab energiad tasakaalustama ja halva energiaga kohti ravima harmoneerimise teel.

Feng shui on õpetus sellest, kuidas korraldada oma välimist maailma, et seeläbi hallata ka oma sisemaailma. Mõned inimesed arvavad, et *feng shui* on lihtsalt viis, kuidas mööblit ja muid asju ruumi paigutada. Paigutamiskunsti võib nimetada üheks osaks *feng shui* õpetusest, kuid energiaõpetuse peamine eesmärk on olla sild inimese sisemise ja välimise maailma vahel.

ENERGIA VOOLAB MEIS

Oma eluteed, elumaatriksit saab iga inimene ise luua, võttes appi oma taevased ja maised eeldused ning pöörates tähelepanu energiade liikumisele. Elutee ehk *tao* tähendab inimese teekonda siin elus. Õnnelik *tao* tähendab elada harmoonias iseendaga, teistega ja loodusega. Missugune meie *tao* on, see sõltub energia ehk *qi* omadustest.

Qi on eluenergia, mis on kõikjal meie ümber. See on Päikese, Kuu, aastaegade vaheldumise jõud. See on liikumapanev jõud, mis mõjutab inimeste elutegevust. Igal põlisrahval on oma vaste universaalenenergia mõistele: hiinlastel *qi* (ka *chi*), jaapanlastel *ki*, eestlastel vägi jne.

Qi on nähtamatu energia, mis liigub kõikjal. *Qi* on elujõud, mis on inimesele, loomale, taimele, maale, kodule jne antud tema loomise hetkest alates. Lihtne on seda seletada elust võetud näidete abil. Kui inimene on terve, siis tema *qi* on tasakaalus ning ta on elujõuline ja loov isik. Kui inimene on haige, siis tema kehas on tugev *qi* puudujääk ja ta on jõuetu ning väsinud. Mõnel inimesel on teistest rohkem energiat – ta jõuab kõikjale ja teeb palju. Sellisele inimesele on kaasa antud palju eluenergiat või, mis veel parem, ta on osanud seda ise rohkendada.

Mõni taim õitseb aasta läbi ja me ei jõua ära imestada, kust ta küll selle jõu võtab. On taimi, mis on kidurad ja väetid – ei kasva ega sure, kuid on siiski elus. Need on vähese elujõuga taimed. On kodusid, kus

on ilu, harmoonia ja heaolu olemas, kuhu tahetakse alati tagasi tulla. Ja on kodusid, kuhu küllusele vaatamata ei tõmba miski tagasi. Siit on pärit ka väljendid „tühi ilu” ja „külm ilu”.

ENERGIA SINUSOIDNE LIIKUMINE

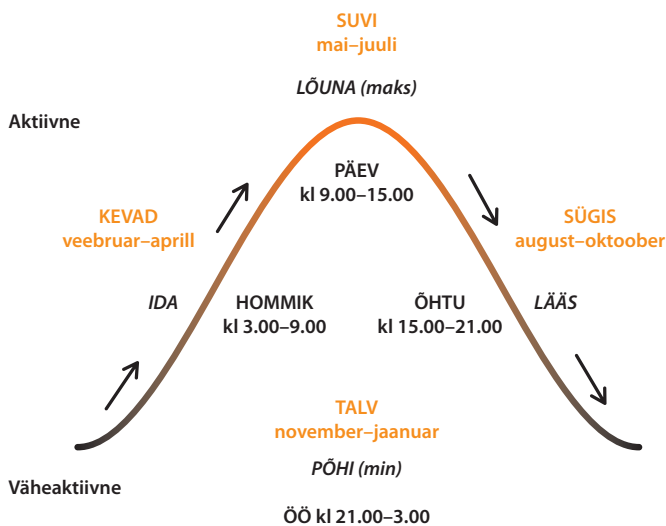
Energia on pidevas liikumises ja muutumises. Hetk, mis oli praegu, ei kordu enam. Seega on *feng shui* sõnum teile: elage tänases hetkes, nautige seda rõõmus ja rahu.

Kevade algusega aktiveeruvad ka energiad. Millal algab kevad? Loomulikult teab seda igaüks – märtsis. Energeetiline kevad algab aga palju varem. Jalutage külmal veebruarikuu päeval pargis ja te kuulete lindude laulu, päike liigub palju kõrgemalt kui veel mõni aeg tagasi, puud valmistuvad uueks lehtepuhkemiseks ja peagi saab nende mahla mekkida. Energeetiline kevad algab juba veebruaris. Hiinlased arvavad, et kõike uut tuleb alustada tõusvas energias, siis on lihtsam edu saavutada ja õnne kohata. Ka Hiina uue aasta pidustused on viimased 350 aastat langenud teisele noorkuule pärast aasta lühemat päeva. Seega jaanuari keskpaigast kuni veebruari keskpaigani ehk energeetilise kevade algusesse.

Tõusva ja maksimaalse energiaga kuud on kevadkuud: veebruar, märts, aprill; suvekuud: mai, juuni, juuli. Seevastu langevas ehk rahunevas energias on sügiskuud: august, september, oktoober; talvekuud: november, detsember, jaanuar.

Ka eestlaste rahvakalendris on august lõikuskuu, mil kogume saaki, korjame aia- ja metsaande, ning kõige rahulikum kuu on olnud aastatuhandeid eestlaste jaoks ikka talvekuu, täpsemalt november. Sel kuul loodus puhkab ja ükski mahl ei jookse. Olenemata sellest, kas tegemist on Hiina, Kenya või Eestiga, liigub energeetika kõikjal samas rütmis. Loomulikult tekitab segadust näiteks meil Eestis talveilmade nihkumine kevade poole, sest tahame ju talveks kutsuda aega, mil lumi on maas. Kuid sellised näitajad nagu lumi, jää, päike ja vihm kuuluvad maiste eelduste alla, mis on otseselt seotud globaalse loodushoiu ja ilmastikuolude füüsilise mitteenergeetilise muutumisega.

Energia sinusoidset liikumist võime aga näha kõikjal. Inimene sünnib tõusvas energias, oma elu kõrghetkel oleme maksimaalses toonuses ja vananedes hakkab meie energia langema. Seetõttu on üsna loomulik, et nooruki toast kostab valjuhäälna *rock*-muusika ja vanaema eelistab rahulikku valssi kuulata. Inimene soovib nautida maksimaalselt ja kaua oma kõrget energiataset. Seetõttu, kasutades enda ümber ja sees head *feng shui*'d, on võimalik saavutada rõõmus ja edukas elutee. Huvitav on ka see, et vanas Euroopas peeti inimese kuldajaks 45. eluaastat. Tänapäeva kiire elutempo tahab inimest aga palju kiiremini närtsitada ja vanemaid kui 40 peetakse juba noorte kõnepruuki kasutades lubjakateks. Taaselustatud *feng shui* õpetus annab meile võimaluse nautida inimese igat eluperioodi, pöörates seejuures eriti suurt tähelepanu just meisterlikule ning elukogenud vanaduspõlvele.

Energia liikumine ilmakaartes, ööpäevas, aastaegades jne.

Sinusoidne liikumine toimub ka ööpäevas. Hommik algab energia virgumisega, lindude-loomade aktiveerumisega ja päikese tõusmisega.

Hommiku esimesed tunnid algavad juba pärast kella 3.00 – meie mõistes öösel. Millal läks vana eestlane heina niitma? Eks ikka hommikul, kui maa oli kastest veel märg. Meenutades oma lapsepõlve, tuleb meelde, kui põnevil linnalaps palus vanaemal äratada end koos tema tavapärase päeva algusega. Raske oli. Kell 4.00 läksime koos heina niitma, kus mina muidugi kivi peal tukkusin, sest kuidas sa lapsele ikka vikatit kätte usaldad. Enne keskhommikut (enne kella 6.00) lüpsiti lehmad ja lehmade karjamaale ajamine toimus pärast 6.00 ning see oli juba minu ülesanne.

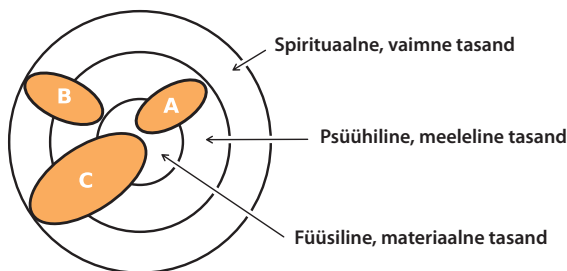
Varajane päev algab kell 9.00, keskpäevane ehk maksimaalne energia on kella 11.00 ja 13.00 vahel, mitte täpselt kell 12.00. Pärastlõuna ehk varajane õhtu algab juba kell 15.00 ning öö saabub kell 21.00. Tagasi-põikena lapsepõlve – siis tuli lehmad kell 20.00 õhtul koju ajada, siis lüpsiti lehmad ja kell 21.00 olid värava taga kõik ümberkaudsed värsked piima tahtjad. Hiljemalt kell 21.30 mindi magama, et hommikul õiges energias taas värsked olla. Kuid mis tänapäeval on juhtunud? Me oleme isegi ööpäeva aja energiat nihutanud. Tööpäeva alustatakse alles päeva algusega, nii kella 9.00–9.30 paiku, ja pärast kella 21.00 algab just tõeline aktiivne elu. Me elame vastuolus meid ümbritseva harmoonilise energiaga. Samas on energiatega liikumist arvestades tööd teha alati kergem hommikutundidel, mitte raugevas õhtuenergiast (eriti raske on see pärast kella 15.00). Varajast aega töö tegemiseks kasutavad paljud kunstnikud ja kirjanikud.

Kui veel laiemalt aastaegade energiatega vaheldumist vaadelda, siis valge aeg (päevavalgus) on see aeg, mis paneb inimese tööle, tegutsema, uusi projekte looma ja neid ka ellu viima. Kuid meie pingutame kahjuks ennast kõige enam just aasta pimedamal ja energiavaesemal ajal, mil meie organism tahab tegelikult puhata. Suvel, kui päike on kõrgel taevas, magame keskpäevani ja laseme heal energial lihtsalt tuulde minna.

Vanasti tehti valgel aastaajal palju tööd ja pimedal ajal nokitseti vähest energiakulu võtvate tubaste tegevuste juures. Kõik pidi olema tasakaalus ja harmoonias ümbritseva looduse ning energiatega. Tark mees ei hakka loodusele vastu, vaid kasutab seda maksimaalselt enda tarbeks.

ENERGIA VÄLJENDUB KOLME TASANDI KAUDU

Kõik meie ümber ja meie sees on energeetiline. Maailm kujutab endast kõikehõlmavat energiavälja, mis moodustab ühtse, ennast taastootva ja iseorganiseeruva süsteemi. Põlisrahva kehaline, hingeline ja vaimne tervis oli kooskõlas iseenda, kultuuri ja loodusega. Sama seaduspärasus kehtib ka tänapäeval. Inimene on tasakaalus, kui tema energiad on kolmel – materiaalsel, meelelisel ja vaimsel – tasandil tasakaalus.

Kolme energia põimumine näitab teaduse (A), mis esindab materiaalsel, meelelisel tasandil, ja religiooni (B), mis esindab vaimset, meelelisel tasandil, omavahelist ebakõla. Harmoonia tekib ainult kolme energiatasandi koosmõjus (C).

FÜÜSILINE ehk **MATERIAALNE** tasand

See on arusaadav ja lihtne tasand. Peamine mõiste on aine kui energia tihenenud vorm, mida saab katsuda, näiteks laud, auto, õun jne.

PSÜÜHILINE ehk **MEELELINE** tasand

See tasand, mis hõlmab ka emotsionaalsuse, on meile mõistetav, kuid tegemist on siiski tunnetusliku tasandiga. Siia kuuluvad meie viis tajumeelt, täpsemalt kompimis-, haistmis-, maitsmis-, kuulmis- ja nägemis-meel. Me enamasti usume seda, mida me näeme, kuigi ei saa katsuda. Sama kehtib ka kuulmise, haistmise, maitsmise ja kompimise kohta.

SPIRITUAALNE ehk **VAIMNE** tasand

See tasand jääb juba meie tavamõtlemisest kaugemale, sest siia kuuluvad peenenergiad, nagu mõtteenergia, intellekt, armastus, tahteenergia, tundeenergia.

Kõigil neil energiatel on erinevad vormid, rütmid ja võnkesagedused.

ON KOOLIVAHEAEG. Üks mu klassikaaslane meeldib mulle, kuid ma ei näe teda, ei võta temaga ühendust – häbenen ja igatsen (see on vaimne tasand). Võtan sahtlist pildialbumi, otsin klassipildi üles ja vaatan seda – ta istub esireas (nägemine on meeleline tasand). Ma võtan julguse kokku ja helistan talle (kuulmine on meeleline tasand), kuid kohtumist kokku leppida ei julge. Ilus suvi on läbi saamas ja ma kohtun temaga täna, sest kätte on jõudnud uus kooliaasta. Me võtan julguse kokku, teretan ja kallistan teda taaskohtumise puhul (see on füüsiline tasand).

TALLINNA LASTEHAIGLA VÄIKELASTE OSAKOND PAAR-KÜMMEND AASTAT TAGASI. Kõrvalpalatis nutab laps ja mulle tundub, et pidevalt. Lähen noore ilmakodanikuga tutvust tegema. Ta on imearmas kuuajane tütarlaps, kes mind oma lähedal tajudes nutu kohe katki jätab. Meditsiinilise personali käest kuulen, et tegemist on juba sünnitusmajas loobunud lapsega. Selle lapsukese kõik füüsilised vajadused (puhtad ja soojad riideid, täis kõht, oma voodi jne) on täidetud, kuid tal jääb vajaka emotsionaalses energiatasandis (lahkeid ja rahustavaid sõnu ta küll aeg-ajalt kuuleb, kuid need jäävad tema jaoks kaugeks) ning vaimne energiatasand (armastus, ema ja lapse suhe) puudub tal sootuks. Laps väljendab oma tasakaalutust valju ja lohutamatu nutuga.

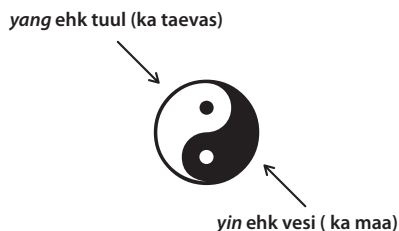
Igal tegevusel, esemel, suhtel, aga ka meie igapäevatööl ja inimeses endas peavad need kolm tasandit olema tasakaalus. Toit, mis võrgutab meeli, paelub silmi ja täidab kõhtu. Armastus, mis pakub füüsilist kirge, meelelist naudingut ja vaimset ühtsust armastatuga.

Tavaliselt usaldab inimene esimest kahte tasandit (füüsilist ja meelelist), kuid vähem kolmandat, aga olulisemat tasandit. Gunnar Aarma on oma raamatus „Saada õnnelikuks” kirjeldanud, millest koosneb inimese terviklikkus – 10% sõltub sellest, mida me sööme, 10% sellest, kuidas me hingame, 10% sellest, mida me füüsiliselt teeme (füüsiline ja meeleline) ja 70% sõltub meie mõtetest (vaimne).

ENERGIAL ON KAKS POOLT – YIN JA YANG

Iga energia on loodud kahe jõu – positiivse ja negatiivse – ühistööna. Need kaks jõudu liiguvad pidevalt, muutuvad ja võitlevad omavahel domineerimise eesmärgil. Kui üks neist tugevneb, kaob tasakaal. Toimub pidev protsess.

Juba eespool rääkisime, et inimene loob oma teekonna (*tao*) ise. *Tao* olemuse määrab aga energia (*qi*) kvaliteet. Energia omakorda moodustub kahest poolusest: kiiresti liikuvast *yang*-energiast ja rahulikust *yin*-energiast.

Yin- ja *yang*-energia olemus, millest kasvab välja energia sinusoidne liikumine.

Kuidas mõista *yin*- ja *yang*-energiat? *Yang*-energia samastub sõnaga *feng* ehk tuul. See on energia, mis tuleb ülevalt taevas. Ta on jõuline, seda on raske muuta, sest tuule suunda on raske muuta. *Yin*-energia samastub sõnaga *shui* ehk vesi. See on energia, mis tuleb maapinnast.

Tegemist on rahuliku, voolava ja kergesti suunatava energiaga, see on nagu veenire, mis voolab maa peal.

Vastandite *yin*'i ja *yang*'i teooria on küll rohkem kui 3000 aasta vanune põhimõte, kuid sellele tugineb kogu tänapäeva füüsika. Igal asjal on vastand, olgu see siis tegelikkuses eksisteeriv või abstraktne, sest muidu poleks seda olemas.

Sõna *yang* tähendas algul mäe päikesepoolset külge ja *yin* varjus olevat külge. Kuna muistsel ajal töötasid mehed põllul päikese käes ja naised toas, varjus, hakkasid need terminid tähistama ka mehelikku ja naiselikku alget. Mehed kaitsesid kodu väljastpoolt tulevate rünnakute eest, naised hoidsid koduleegi vaikselt põlemas. Seetõttu on mehed oma olemuselt vähem usaldavad ja ratsionaalsed, naised aga usaldavad ja avatud.

Yang on pööratud väljapoole, *yin* on vastuvõtja. Need on võrdväärsed mõisted positiivse ja negatiivse või plussi ja miinuse mõttes, kuid ei sisalda endas hea ja halva tähendust.

Tervis *feng shui* mõistes on otseselt soetud organite *yin*'i ja *yang*'i tasakaalu otsimise ja säilitamisega. Ka taevase saatuse (horoskoobi) kirjeldamisel on oluline inimese sünnihetkel kaasa antud *yin-yang* olemuse kirjeldamine. *Yin*'i ja *yang*'i tasakaalutuse puhul tekib otsene vajadus inimese harmoneerimise järele värvide, vormide, materjalide, tegevuste ja kaaslaste abil.

Yin ja *yang* on vastasseisus, kuid samal ajal nad ka sõltuvad teineteisest. Nii nagu me ei oska hinnata külma, kui ei tea, mis on soe. Me ei tea, mis on rõõm, kui puudub kurbus.

Inimene on terve ja õnnelik vaid siis, kui tema energiad on tasakaalus. Energia ei ole kaua ühesugune, sest *yin*'i ja *yang*'i tasakaal on pidevas muutumises. *Yin*- ja *yang*-energia vahekord on aga iga inimese ja iga ruumi jaoks erineva tähendusega. Nii nagu looduses, ei saa ka inimesed ja kodud vastaspooluseta läbi. Kui naises on liiga palju *yang*'i, muutub ta mehelikuks, ja vastupidi. Harmooniline ja tasakaalustatud *yin*'i ja *yang*'i suhe peab olema nii meie kodus, kontoris kui ka aias, rääkimata meist endist.

Järgnevas tabelis võib näha *yin*- ja *yang*-energia vasteid looduses, inimeses jne.

<i>yin</i> ehk rahunev energia	<i>yang</i> ehk kiirenev energia
aeglane	kiire
alateadvus	teadvus
alistuv	domineeriv
alumine	ülemine
kaitsev	ründav
Kuu	Päike
kuulekas	tõrges
külm	soe, soojus
lühike	pikk
maa	taevas
madal	kõrge
mõtisklev	rääkiv
märg	kuiv
org	mägi
paaritu arv	paarisarv
passiivne	aktiivne
pehme	kõva
priske	sale
rahulik	liikuv
sisemine	välimine
taim (botaanika)	loom (zooloogia)
talv	suvi
tume	hele
tõsine	lõbus
uni	ärkvelolek
vastuvõtlik	pealetungiv
öö	päev

FENG SHUI ÜLESANNE

Feng shui ülesanne on luua selline olukord, kus energia (*qi*) voolab pehmelt ja kindlas suunas, tagades inimese füüsilise, meelelise ja vaimse tervise. Kui energia liikumine kodus on harmooniline, siis on inimesed heatujulised ja optimistlikud ning täis elujõudu. Kui energia liikumine pidurdub, muutub ebahütlaseks, siis tekib inimestel probleeme oma igapäevaelus ja kaugeleulatuvate plaanide õnnestumisega.

Hea energia liikumine aias tagab taimede hea kasvu, kõikide elusorganismide elu sellel territooriumil. Nii luuakse harmooniline ökosüsteem.

Energia vaba ringlemine firma kontoris loob rõõmsa ja heatahtliku atmosfääri kollektiivis, tagab projektide eduka, õigeaegse lõpetamise ja vähendab stressiohtu. Aga kui energia „jäab kinni“, siis võib ettevõtte pankrotistuda.

Feng shui eesmärk on õppida tundma energia omadusi ja liikumist ning suunata neid meie jaoks tööle. *Feng shui* praktika toimub läbi harmoneerimise ehk tasakaalustamise ehk halva vähendamise ja hea rohkendamise kaudu, kus suund on just eelkõige hea rohkendamisele. Miks? *Feng shui* õpetus ütleb, et sarnane tõmbab sarnast.

Algupärane *feng shui* pööras tähelepanu maastiku tundmaõppimisele ja ehitiste paigutamisele maastikul. Hiljem hakati seda kasutama ka siseruumides. Interjööris sümboliseerivad põrand ja mööbel vett ehk *shui*'d ja lagi on seotud tuule ehk taeva ja valgusega – seega *feng*.

Hiinlastel on ütlus, et tähtis on edu, kuid niisama oluline on ka inimese isiksus. Meie elu mõjutab see, kuidas me suhtume iseendasse ja ümbritsevasse. *Feng shui* teadmiste omandamine annab meile võimsa instrumendi maailma tajumiseks ja juhtimiseks. Sellisel juhul on *feng shui* üks faktoritest, mis mõjutab meie elu.

HEA FENG SHUI ON SEE, kui inimene armastab ja austab kõigepealt iseennast. Järgmisesse ringi kuulub tema kaaslane eluteel. Pärast laste sündi pöörab üks kaaslane tihti enam tähelepanu lastele ja seetõttu jääb suhte hea energia soiku. Kuid ainult terves ja tasakaalus suhtes saavad olla loovad ja õnnelikud järglased. Kolmandasse ringi kuuluvad lapsed, neljandasse vanemad, õed-vennad, viiendasse sõbrad jne.

Feng shui põhialuseid võib rakendada kultuurilistest, looduslikest või ühiskondlikest erisustest sõltumata, sest need on omased kõikidele põlisrahvastele.

Oluline on ka *feng shui* muutuv iseloom. Lõplikult täiuslikku, ideaalset *feng shui*'d pole olemas ega saagi olla, sest aja möödudes muutuvad meie vajadused ja arusaamad.

Sama kehtib ka kodu ehitamise kohta. Kui meil on väikesed lapsed, siis vajame enam ruumi. Lapsed kasvavad aga suureks ja lendavad peesast välja ning nüüd on maja muutunud meie jaoks liiga suureks. On olemas reaalne oht, et liiga suur maja hakkab seal elavate inimeste eluenergiat vähendama. Miks? Kuidas energiad toimivad? Füüsikast on tuntud ühendatud anumate mõiste. Inimese ja kodu energiatasemed on üldjuhul enam-vähem võrdsed. Inimene, kes oma kodu aktiveerib, kaunistab ja paremaks teeb, tõstab sellega kodu energiataset. Meie eesmärk ongi, et kodu energiatase oleks natuke kõrgem inimese omast. Miks? Siis on õhtul pärast väsitavat ja energiakulukat päeva hea koju puhkama ja oma energiavaru taastama tulla. Kui aga inimene saabub õhtul väsinuna oma liiga suurde kodusse, siis hakkab kodu toimima ühendatud anumadena ja võtma inimeselt energiat veelgi vähemaks. Olen tihti klientidelt kuulnud, et ehkki neil on ilus uus ja avar kodu, viibivad nad seal võimalikult vähe. Tavaliselt põhjendatakse seda väljaspoole kodu suunatud aktiivsusega ja kodus käiakse ainult magamas.

See on argumenteeritud põhjus, kuid miks ehitab inimene endale kodu, kus ta viibida ei soovi? Pigem kaldun arvama, mida ka minu praktika kinnitab, et inimene ei saa kodus olles energiat juurde ja seetõttu otsib ta vaistlikult head energiat mujalt.

Füüsiline keskkond mõjutab inimese käitumist. Seega on ümbrust muutes võimalik mõjutada inimese enesetunnet ja omadusi. Oluline on aga see, et *feng shui* abil võib saavutada head enesetunnet toetava keskkonna just siin ja praegu.

Levinud on arusaamine, et tulge ja tehke mulle *feng shui* ära. Kuid *feng shui* tegeleb energiatega tundmaõppimisega ja muutmisega ning seda inimesele soovitud suunas. Seega võib *feng shui* muutuda aastate, kuude ja tundidega. Kevadeenergia kodus on teistsugune kui sügiseenergia. Miks me muidu vahetame kardinaid, linikuid, kaunistame erinevatel aastaegadel ja tähtpäevadel oma kodu – tegemist on energiatega mõjutamisega meile soovitud suunas. Seda saab teha iga inimene ise, tuleb vaid teada *feng shui* peamisi printsiipe.

Asjata on loota, et on olemas nn *feng shui* alustamispakett. Igal *feng shui* meistril on oma viis ja oma tõlgendamine.

NOOR ABIELUPAAR EHITAS endale uue suure maja. Maja suuruse tajumiseks lisan magamistoa suuruse – 50 m². Maja ehitamine kestis üle viie aasta ja sellesse pandi kogu hing, energia ja raha. Kogu ehitamisperioodi vältel elati väga kitsastes oludes. Pärast sissekolimist kasvas kodu suurus enam kui kolm korda. Kahjuks ei suutnud inimesed oma energiaga nii suurt pinda ära toita ja üsna pea hakkasid ilmnema teineteise mittemõistmise ja rahulolematuse märgid ning aasta hiljem elas abielupaar juba lahus.

ÕPI OMA ENERGIAT JUHTIMA

Me teame, mis on *tao* (teekond, kulg) ja mis on *qi* (energia, vägi). Tun-neme energia erinevaid tasandeid (füüsiline, psüühiline, vaimne) ja liike (tõusev, kiire, langev, rahulik, negatiivne). Oleme saanud teada, mis on *feng shui* ülesanne.

Hea *feng shui* tähendab seda, et inimene tunneb ennast hästi ja tur-valiselt. Inimesel on olemas tema kuues tajumeel – intuitsioon –, mis küll viimastel aastakümnetel on vähe kasutuses olnud ja seetõttu unne vajunud. *Feng shui* meistrit on vaja siis ja ainult siis, kui inimene ise ei suuda intuiivselt tekkinud olukorda või kohta hinnata. Lõppude lõpuks tähendab hea *feng shui* seda, et inimene on tasakaalus, rahulolev ja rõõmus.

Seetõttu sõltub meie elukvaliteet paljuski meist endist ehk sellest, kui hästi me oma väge tunneme ja seda enda jaoks kasutada oskame.

Nõuandeid oma energia juhtimiseks

Esiteks – tunneta energia liikumist. Igaüks on tunnetanud sisemist energia liikumist. Ülev ja rõõmus hetk toob hinge kosutavat jõudu ja positiivseid emotsioone. Ärrituses kaotame aga energiat ja pärast suurt hirmutunnet või vihahoogu tunneme ennast tühja ja kurnatuna. *Feng shui* õpetus ütleb, et sarnane tõmbab sarnast. Seega, kui me oskame näha ja ära tunda seda, mis meile rõõmu ja positiivset meelt annab, siis tasub just hea tuju energiat rohkendada.

Mõte on üks tugevamaid energia väljendusi. Kas teile meeldivad halba tunnet tekitavad mõtted? Kui ei, siis tuleb neist loobuda.

Teiseks – energiat on võimalik taastada. Mõni inimene taastub pä-rast rasket tööpäeva füüsilist trenni tehes. Teine aga püüab võimalikult palju looduses viibida. Neid tegevusi, mis meile rahuldust pakuvad, ei tasu endale keelata. Energia taastumiseks on lihtne nipp. Kui olete väsinud ja rusetud, siis visualiseerige endale silmade ette üks ilus pilt või tunne, mis kannab endas just teie jaoks positiivset emotsiooni. Meie aju reageerib ühtemoodi nii füüsiliselt kogetud olukorrale kui ka kujutletud pildile. Seega aktiveerib pelgalt ilus mõte meie õnne energiad ja me tunneme end taas hea ja ilusana.

Kolmandaks – säilitage hea energia. Kõige lihtsam *feng shui* vahend on küünal. Põletage küünlaid, sest leek hävitab negatiivse ja rohkendab positiivset. Kuulake meelepärast muusikat, laulge või ümisege kaasa. Energiat võib tõsta ka karjumise või meeletu karglemisega. Kuid energiat peab oskama ka säilitada. Enne rasket eksamit, kohtumist või tööpäeva tasub oma energiavälja kaitsta. Selleks sulgege silmad ja kujutage ette, kuidas keha mähkub kaitsvasse kesta. Ka telefoniga rääkides võib jalad risti panna ja nii oma energiaringi sulgeda. Head kaitset pakuvad nii optilised kui ka päikesepillid.

Samasuguste energiat tervendavate tegevuste hulka kuuluvad ka kudumine, õmblemine, meisterdamine, täpsemalt loomine ja oma energia panemine millegi sisse. Nii aktiveeritakse ruumi kaunistamise käigus energiaga oma kodu. Ja tegemist pole pelgalt kauplusest ostetud *new age*'i asjaga, vaid iseenda väestatud esemega, mis hakkab kindlasti meie jaoks tööle.

LÄÄNE *FENG SHUI*

20. sajandi viimasel veerandil tekkis läänemaailmal huvi idamaade tarkuste vastu. Eelkõige olid põhjuseks liiga kiiresti muutunud maailm, kiire elutempo, uued arusaamatud tervisehädad ja kiiresti levima hakanud suhtekriisid. Mõisteti, et on viimane aeg hoogu veidike maha võtta ja korraks iseendasse ja oma tegelikele soovidele pilk heita. Läänemaailm võttis *feng shui* kiiresti omaks ja eelmise sajandi lõpus oli see päris trendikas moevool, mis hullutas paljusid kodusid. Loomulikult pööras läänemaailm enam tähelepanu sellele, mida ta mõistis ja mis talle kasulik oli.

Kindlasti tuleb vahet teha lääne ja ida *feng shui*'l. Idas on *feng shui* puhul tegemist harmooniaõpetusega, mis lähtub energia liikumisest inimese seest väljapoole. Nii nagu lääne inimesele omane, on *feng shui* õpetus leidnud eelkõige kaubandusliku väljundi ja seda raamatute, vääriskivide, kristallide ja õnneamulettide müügi kujul. Seetõttu eristatakse tänapäeval kahte eri – ida ja lääne – *feng shui*'d.

Ida *feng shui* puhul toimub energiatega tasakaalustamine eelkõige ini-

meses endas ja seejärel hakkavad toimuma muutused inimese ümber ja tema eluteel. Lääne *feng shui* puhul toimub aga vastupidine energialiikumine, kus inimene hakkab keskkonda ümber kujundama ja lõpptulemusena peaks parem ümbrus muutma ka teda ennast. Aga kas muudab? Ümbritseva keskkonna muutmise all näeb lääne inimene tihti pelgalt asjade paigutamist ja amulettide ning muude õnnetoovate esemete kasutamist ruumis.

Kokkuvõtteks

Sissejuhatav peatükk *feng shui* teemadesse on vältimatu. Paljusid *feng shui* raamatute lugejaid köidab eelkõige *bagua* tsoonide teooria ja *feng shui* põhialustega tutvumine unustatakse sootuks. Kuidas on aga võimalik head tulemust saada, kui algteadmised on poolikud või puuduvad üldse? Nende jaoks, kes on tulemuslike elustrateegiatega loomisest huvitatud, on käesoleva peatüki lugemine lausa kohustuslik.

Niisiis, *feng shui* on energiaõpetus, mille eesmärk on õppida tundma meie sisemisi ja meid ümbritsevaid energiasid. Energia kvaliteedist sõltub aga meie elu kvaliteet, meie edukus, õnn ja harmoonia. Missugune on energia? Energia väljendub läbi kahe omaduse ja need on *yin* ehk rahulik, rahunev energia ja *yang* ehk aktiivne, tõusev energia. Vastavalt olukorrale ja vajadusele kasutame erinevaid energiakvaliteete, näiteks magades *yin*-energiat ja sportides *yang*-energiat. *Yin*- ja *yang*-energia jaguneb omakorda viieks stiihiaks, mis väljenduvad Maa, Metalli, Vee, Puu ja Tule energia kaudu. Viimased on aga otseselt soetud inimese kaheksa eluvaldkonnaga ehk *bagua* kaheksa tsooni teooriaga.

MÕNED TULEMUSLIKUD SOOVITUSED

Esiteks – õpi tundma enda sees ja enda ümber liikuvaid energiad.

Teiseks – kasuta oma teoreetilisi teadmisi praktikas igapäevaselt, sest ainult nii saab inimene kõikvõimsaks ja edukaks.

Kolmandaks – kui oled edulainel, siis jätkka oma teed, sest edu kasvatab edu.